

інноваційну політику. Для цього потрібно покладатися не лише власний досвід, а й на світовий. Завдяки цьому вдосконалення діяльності підприємств ВКГ буде проходити найбільш ефективно.

Список використаних джерел

1. Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2012 році. – К. : Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2013. – 450 с.
2. Про приватизацію державного майна: Закон України від 4 березня 1992 р. №2163-ХІІ // Відом. Верховної Ради України. – 1992. – ст. 12.
3. Струкова В. Д. Механізми державно-приватного партнерства у сфері водопостачання та водовідведення в Україні [Електронний ресурс] / В. Д. Струкова // Державне управління та місцеве самоврядування. - 2015. - Вип. 3. – С. 189-199. –Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2015_3_22.
4. Biswas A. Integrated Water Resources Management: Reassessment / A. Biswas // Water International. – 2004. – Vol. 29, № 2. – P. 248–256.

ВПЛИВ ЗОВНІШНЬОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Н.О. ВОЛГІНА, ст. викладач

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Під зовнішнім бізнес-середовищем загально прийнято розуміти сукупність умов і факторів, які зовні формують «клімат» здійснення підприємницької діяльності. Бізнес-середовище формується факторами, сукупність яких створює умови для функціонування бізнесу економічних суб'єктів конкретного суспільства, здійснення ділових відносин та функцій [1, с. 435]. Ці фактори утворюються в політичній, інституційно-правовій, економічній, соціально-культурній площинах і можуть здійснювати стимулюючий чи, навпаки, дестимулюючий вплив на розвиток підприємництва.

На розвиток підприємництва впливає велика кількість факторів, проте на позитивне рішення здійснювати підприємницьку діяльність, за великим рахунком, найбільший вплив здійснюють наступні три фактори, що мають економічну природу: ризики, витрати і стимули, що створено для розвитку

бізнесу. Зупинимося на цих факторах і їхньому впливі на розвиток підприємництва в Україні.

Ризик характеризується вірогідністю понесення втрат за умови реалізації несприятливого сценарію розвитку подій. Така вірогідність існує завжди, тому підприємницька діяльність завжди пов'язана з ризиком. Проте, ризик має бути прийнятним (припустимим), в іншому випадку ризик є не виправданим. Інакше кажучи, наявність підприємницького ризику є характерним і нормальним явищем для підприємницької діяльності. Проте ризики політичні та економічні – це вже інша справа. Нестабільність політичного середовища і макроекономічної ситуації здійснюють негативний вплив на підприємницьку діяльність і є суттєвою перешкодою для розвитку підприємництва. Саме така ситуація має місце в Україні. Політична нестабільність, зменшення платоспроможного попиту, обмеження доступу до ключових ринків збуту продукції призводять до зменшення кількості підприємств. Додаємо сюди неврегульованість і нестабільність діючого законодавства, недобросовісну конкуренцію, нерозвиненість інституційного середовища розвитку підприємництва, надмірне податкове навантаження на бізнес, необґрунтоване втручання держави в підприємницьку діяльність, - і отримуємо ступінь ризику, який стає неприйнятним для бізнесу. Доказом несприятливих прогнозів щодо перспектив розвитку ділової активності за видами економічної діяльності є статистична інформація про очікування самих підприємств, представлена індикатором економічних настроїв (ІЕН). Динаміка значення цього індикатору в розрізі кварталів у 2018 р. представлена нижче (рис. 1).

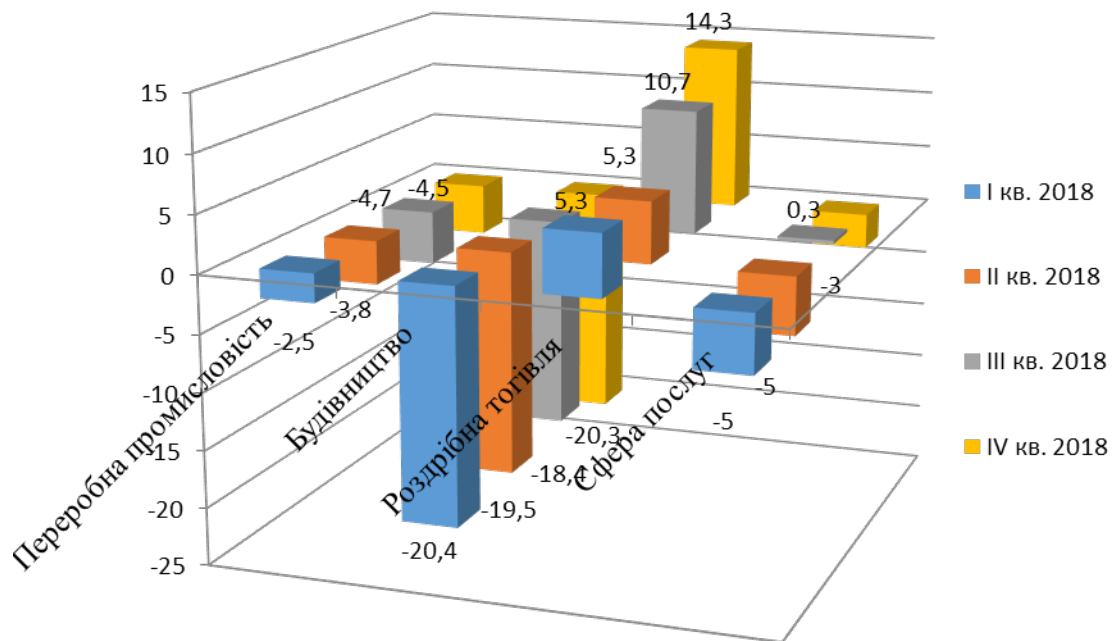


Рисунок 1. – Значення індикатору економічних настроїв за окремими компонентами, відсотків [2]

Статистика свідчить, що тільки в роздрібній торгівлі значення індикатору економічних настроїв є позитивним. В решті основних видів підприємницької діяльності економічні настрої підприємств негативні, отже негативними є прогнози щодо розвитку їхньої ділової активності.

Другим ключовим економічним фактором, який впливає на розвиток підприємництва, є витрати, а точніше їх розмір. Будь-яка діяльність вимагає витрат, головне при цьому, щоб ці витрати компенсувалися доходами і в решті решт, комерційна підприємницька діяльність була прибутковою. Витрати підприємств і окремих підприємців постійно зростають, при чому мова йде про зростання не тільки виробничих витрат (матеріальних, витрат на оплату праці тощо), а й витрат у вигляді податків і зборів, витрат, пов'язаних з отриманням дозвільних документів, походженням митних процедур, сертифікацією, стандартизацією і т.і. В умовах проявів ознак економічної кризи, доходи суб'єктів підприємницької діяльності скорочуються, і відбувається це на фоні збільшення їхніх витрат. В результаті, в кращому випадку, підприємницька діяльність стає менш прибутковою, а в гіршому – взагалі економічно не доцільною. Без подолання цієї негативної тенденції неможливо сподіватися на розвиток бізнесу та його ділової активності.

Третій, не менш значущий ніж попередні два, фактор розвитку підприємництва – наявність стимулів для розвитку цього важливого інституту соціально-орієнтованої ринкової. В більшості, стимули для розвитку підприємницької ініціативи створюються на державному і місцевому рівнях. І якщо місцеві органи влади намагаються власними зусиллями створити сприятливі умови для ведення бізнесу в регіонах, то в масштабах держави фактично ці стимули відсутні. Державна регуляторна політика в сфері підприємництва де-юре спрямована на його підтримку, а де-факто, навпаки. На сьогодні відсутні партнерські відносини між владою і бізнесом, побудовані на принципах взаємодовіри, прозорості, співпраці для досягнення спільних економічних інтересів. Держава хоча і гарантує відповідними актами збереження і захист економічних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності, проте на практиці це не забезпечує. Відсутні такі важливі стимулюючі аспекти, як розвинуте інституційне середовище, фінансова підтримка малого та середнього бізнесу, стимулююча податкова політика. Створення діючих механізмів стимулювання підприємництва має стати ключовим напрямком економічних реформ, спрямованих на забезпечення економічного зростання держави, покращення якості життя і бізнес-клімату.

Враховуючі сучасні економічні реалії, найкращою моделлю розвитку бізнес-середовища в Україні на державному рівні вважаємо ліберальну модель, яка передбачає звуження границь державного втручання в підприємницьку діяльність, в тому числі регуляторного впливу, зниження податкового навантаження на бізнес, налагодження ефективного співробітництва держави і бізнесу. Водночас, акцент державного регулювання зміщується в площину проведення інституційних реформ, співпраці з органами місцевої влади в напрямку створення умов для мобілізації ресурсів суб'єктів підприємницької діяльності і загалом покращення бізнес-середовища.

Список використаних джерел

1. Мельник М.І. Теоретико-методологічні підходи дослідження бізнес-середовища // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Структурна трансформація територіальних суспільних систем (36. наук. праць). – Вип. 5 (67). – Львів : НАН України. Ін.-т регіональних досліджень, 2007. – С. 423-436

2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/fin/opd_ek/ien/ien_18.xlsx